

25 JAN 1951

No. III - OPSTELLEN OP OCEANOGRAFISCH
EN MARITIEM METEOROLOGISCH GEBIED

STOOMWEGEN
VAN INDONESIA NAAR
CHINA EN JAPAN

6

H. KEYSER

2e DRUK

STAATSDRUKKERIJ- EN UITGEVERIJBEDRIJF / 'S-GRAVENHAGE 1950

PRIJS f 1.25

VIII. b. 43

26 JUN 1951

KONINKLIJK NEDERLANDS METEOROLOGISCH
INSTITUUT

No. 111

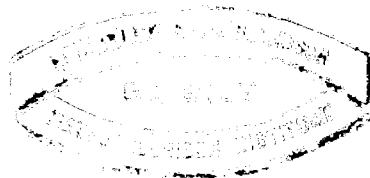
OPSTELLEN OP
OCEANOGRAFISCH EN MARITIEM
METEOROLOGISCH GEBIED

STOOMWEGEN
VAN INDONESIË NAAR
CHINA EN JAPAN

6

H. KEYSER

2e DRUK

STAATSDRUKKERIJ- EN UITGEVERIJBEDRIJF / 'S-GRAVENHAGE 1950

INHOUD

	Blz.
<i>Inleiding</i>	5
<i>Afstanden</i>	
1. DJAKARTA-HONGKONG, v.v.	8
2. MAKASSARSTRAAT-MANILA, v.v.	10
3. MAKASSARSTRAAT-HONGKONG, v.v.	12
4. WESTKUST LUZON-SHANGHAI, v.v.	15
MAKASSARSTRAAT-JAPAN, v.v.	
5. Tandjong Mangkalihat-Miike, v.v.	16
6. Tandjong Mangkalihat-Kobe, v.v.	17
7. Tandjong Mangkalihat-Yokohama, v.v.	19
MENADO-JAPAN, v.v.	
8. Menado-Miike, v.v.	22
9. Menado-Kobe, v.v.	25
10. Menado-Yokohama, v.v.	27
11. MENADO-SHANGHAI, v.v.	30
<i>Stormwinden</i>	33

INLEIDING

In deze publicatie worden voor verschillende, het meest daarvoor in aanmerking komende, routes de uitkomsten gegeven van de berekeningen, welke plaats vonden om tot het aangeven van de gunstigste stoomroute te komen. Zij vormt als zodanig een aanvulling voor het gebruik aan boord van publicatie „No. 115, *Oceanographische en Meteorologische Waarnemingen in de Chineesche Zeeën en in het Westelijk deel van den Noord Stillen Oceaan*”, maar werd om utiliteitsredenen daarin niet opgenomen.

A. Afstanden

De getroffen vergelijkingen tussen de afstanden op de verschillende routes zijn uiteraard op gemiddelden gebaseerd (waarnemingen 1910—1930), zodat de gezagvoerder op grond van afwijkingen van de normale toestand van de weersgesteldheid zal hebben te overwegen of de aanbevolen stoomweg inderdaad de meest verkieselijke is. De kortste afstand is niet altijd de veiligste route en langs de kortste route worden niet altijd de snelste overtochten gemaakt. In het bijzonder geldt zulks voor dit zo veelvuldig door tropische wervelstormen bezochte zeegebied, waar, voor de veilige en economische vaart, „typhoonnavigatie” een hoofdpunt uitmaakt, maar ook hierbij heeft het belang bekend te zijn met de afstanden, welke als gemiddelden op verschillende routes te verwachten zijn.

Onderscheiden worden:

1. geografische afstand,
2. afstand door het water,
3. idem gecorrigeerd voor windinvloed, ondervonden door een licht geladen vrachtschip.

Onder 1 is verstaan de afstand tussen de in het hoofd bij elke route in breedte en lengte gegeven punten, waarbij de route vrij loopt van eilanden en gevaren.

Onder 2 is verstaan de afstand sub 1, gecorrigeerd voor de gemiddeld te verwachten stroom, waarbij werd aangenomen, dat de route met 14-mijls vaart werd afgestoomd. Indien gewenst, kan een correctie voor andere vaartsnelheid naar evenredigheid van tijd gemakkelijk worden aangebracht. Voor geringe vaart (sleep) zullen echter eventueel de gegevens van de gemiddeld te verwachten stroomsnelheid uit de kaarten van de atlas moeten worden gebruikt.¹⁾

De onder 3 gegeven afstand, t.w. „de afstand door het water, gecorrigeerd voor windinvloed”, heeft een betrekkelijke waarde; feitelijk wordt — omdat het vaartverlies als gevolg van windinvloed voor verschillende schepen zo uiterst verschillend kan zijn — met dit gegeven slechts een inzicht gegeven, hoe de afstand langs de af te stomen route door de wind beïnvloed kan worden.

De correctie op de afstand als gevolg van wind werd als volgt berekend.

Aan de hand van gegevens, verstrekt door verscheidene Nederlandse gezagvoerders en aan die, voorkomende in het „Dampferhandbuch für den Atlantischen Ozean”, werden voor „verlies als gevolg van wind” de waarden uit de navolgende tabel aangenomen. De bedragen uit de tabel betreffen slechts het verlies als gevolg van de windkracht, *niet* het verlies van het wegens zeegang met verminderde kracht

¹⁾ Bij stroomsnelheden beneden 10 zeemijlen per 24 uur werd eenvoudigheidshalve een zelfde correctie voor uit- en thuisreis langs dezelfde route gebezigd, bij grotere stroomsnelheden werd de berekening „heen” en „terug” afzonderlijk uitgevoerd.

stomen, evenmin bevat deze correctie een invloed van door ver verwijderde winden veroorzaakte deining.

Van het aan de hand van de waarden uit de tabel voor de gemiddelde windkracht en naar evenredigheid van tijd op de route gevonden aantal mijlen verlies (winst) werd slechts genomen een percentage, overeenkomende met de bestendigheid van de wind. De gebruikte methode heeft met elke andere, waarbij men tracht de invloed van min of meer onzekere factoren in rekening te brengen, het bezwaar gemeen, dat een nauwkeurige uitkomst niet wordt verkregen. Er zijn zeker bezwaren tegen haar aan te voeren en toegegeven wordt bij voorbaat, dat de gebezigde methode niet geheel van willekeur is vrij te pleiten, maar enige benadering van de voor lichtbeladen schepen zo belangrijke factor „windinvloed” zal er allicht mede worden verkregen. Voor het berekenen van deze correctie werd (zoals trouwens ook bij het berekenen van de correctie voor stroom plaats vond) de route onderverdeeld in stukken, zodanig, dat voor elk gedeelte de gemiddelde windkracht in de door de route doorsneden ééngraadsvakken niet te veel uitéénliep.

<i>Verlies in afstand in zeemijlen per etmaal als gevolg van wind voor een lichtgeladen vrachtschip</i>					
Bij inkomende wind	Kracht Beaufort				
	2	3	4	5	6
rechtvooruit tot op 2 streken	2.5	8.5	14.5	24.5	34.5
van 2 tot 6 streken	1.9	6.4	10.9	18.4	25.9
„ 6 tot 8 „	1.3	4.3	7.3	12.3	17.3
„ 8 tot 10 „	0	0	0	0	0
„ 10 tot 16 „	-1.3	-4.3	-7.3	-12.3	-17.3

Werd hierboven reeds gezegd, dat afwijkingen van de normale d.w.z. gemiddelde toestand de uitkomsten dusdanig kunnen beïnvloeden, dat voor een bepaalde reis de als gunstigste aangegeven route niet de kortste zou blijken te zijn, *volledigheidshalve dient te worden vermeld, dat voor sommige routes — waaronder in het bijzonder die beoosten de Philippijnen naar Japan — het aantal beschikbare waarnemingen zeker niet voldoende is om alleszins betrouwbare middeelwaarden te verschaffen.* Dat niettemin voor die routes toch gegevens werden berekend, alhoewel de uitkomst niet al te betrouwbaar moet worden genoemd, vindt aanleiding in de wens om aan de hand van het met zoveel moeite door de zeevarenden verzamelde materiaal te geven wat mogelijk is, terwijl daarbij tevens in het oog valt te houden, dat een vollediger waarnemingsmateriaal als gebezigd werd — n.l. dat gebruikt voor de atlas publicatie no. 115 — voor het huidige niet bestaat.

B. Stormwinden

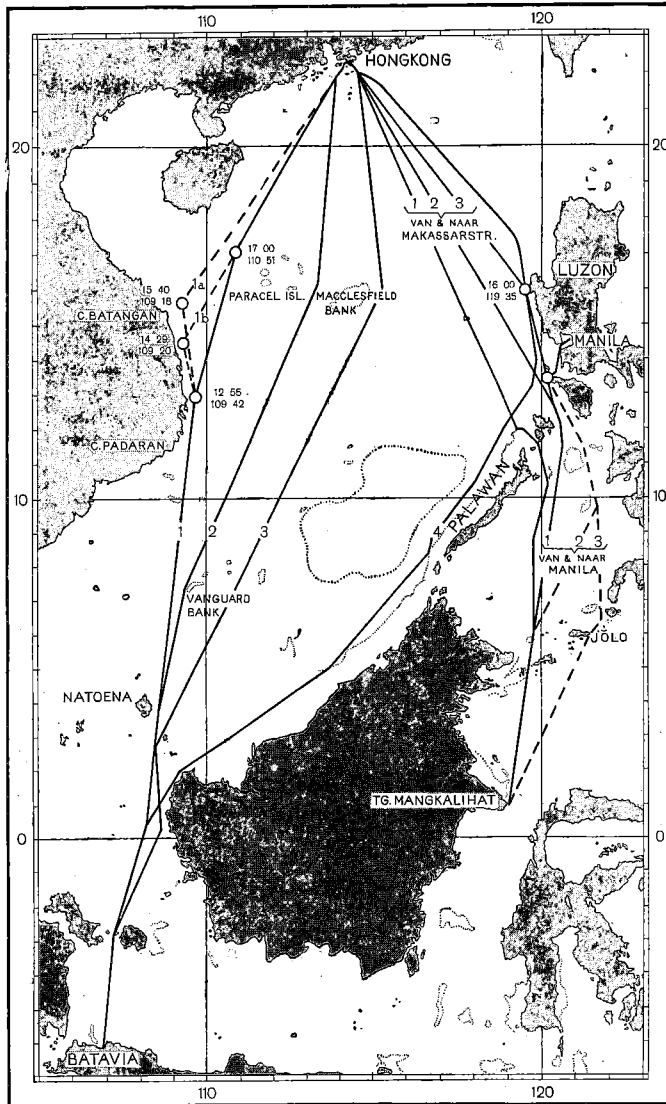
In aanvulling van de gegevens in de atlas worden op blz. 33 e.v. nog nadere gedetailleerde gegevens verstrekt nopens de stormwinden, welke op verschillende routes moeten worden verwacht.

Door het geven van inlichtingen voor welke routes voorlichting haar wenselijk voorkwam, heeft de Directie der „Kon. Java-China-Paketsvaart Lijnen” de arbeid vergemakkelijkt.

De omvangrijke berekeningen werden verricht door de assistent J. C. van Driest en de rekenaar W. H. Ywema.

Kaart 1.

DJAKARTA—HONGKONG, v.v. (kaart 1)

1. Djakarta (6°06'Z. 106°54'O.)—Hongkong (22°17'N. 114°10'O.)

Routes :

- 1 Gaspar Str. — beoosten Natoena Eil. — Pulo Sapatu ... 10—15 mijl uit de Annamkust tot 13°N. — bewesten Paracel Isl. over 17°00'N. 110°51'O.
- 2 Gaspar Str. — beoosten Natoena Eil. — bewesten Vanguard Bk. — tussen Paracel Isl. en Macclesfield Bk.
- 3 Gaspar Str. — Pulo Datu — onder de wal van Borneo — Petrus I. — Subi — zo oostelijk mogelijk van Vanguard Bk., doch bewesten Spratly I. en bijbehorend gevaarlijk gebied — beoosten Macclesfield Bk.
- 4 Palawan route.

route	geografisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed
1	1784	1843	1880	1781	1786	1772	1757	1830	1844
2	1783	1794	1834	1766	1769	1769	1752	1778	1789
3	1842	1848	1899	1831	1838	1843	1824	1826	1834
4	2124	2121	2168	2131	2138	2113	2101	2102	2107

Route 2 is voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste.

In de Zuidwestmoesson is route 1 slechts enkele mijlen langer. Op deze route geeft het volgen van de Annamkust, noordelijker dan 13°N., geen bekorting.

1a. Hongkong (22°17'N. 114°10'O.) — Djakarta (6°06'Z. 106°54'O.)

Routes :

- 1 Hongkong — bewesten de Paracel Isl., over 17°00'N. 110°51'O. — Annamkust, over 12°55'N. 109°42'O. — C. Padaran — Pulo Sapatu — Natoena Eil. — Gaspar Str.
- 1a Hongkong — bewesten de Paracel Isl., over 15°50'N. 109°18'O., — Annamkust, over 12°55'N. 109°42'O. — C. Padaran — Pulo Sapatu — Natoena Eil. — Gaspar Str.
- 1b Hongkong — bewesten de Paracel Isl., over 17°00'N., 110°51'O. — Annamkust, over 14°29'N. 109°20'O. over 12°55'N., 109°42'O. — C. Padaran — Pulo Sapatu — Natoena Eil. — Gaspar Str.
- 2 Hongkong — tussen Paracel Isl. en Macclesfield Bk. — bewesten Vanguard Bk. — Natoena Eil. — Gaspar Str.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	1784	1725	1705	1786	1787	1798	1823	1736	1732
1a	1819	1754	1733	1816	1820	1830	1854	1762	1757
1b	1805	1742	1722	1804	1805	1816	1840	1751	1746
2	1783	1770	1740	1798	1798	1797	1831	1787	1786

Route 1 is voor alle kwartalen gerekend „door het water” en „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste te noemen.

In de Zuidwestmoesson is de afstand „door het water” op route 2 echter even lang.

Op route 1 geeft in de Noordoostmoesson het aanlopen van de Annamkust benoorden 13°N. (om meer voordeel te trekken van de stroom) geen bekorting. In die moesson zal onder de kust van Annam bezuiden C. Varella de grootste stroomsterkte worden gevonden binnen 30 zeemijl van de kust. In de Zuidwestmoesson geeft het aanlopen van de Annamkust benoorden 13° evenmin voordeel, niettegenstaande in Juli, Augustus en September daar ter plaatse langs de kust een om de Zuid gaande neer bestaat, welke in de herfst overgaat in het zuidwaarts gerichte algemeen stroomsysteem.

De regenduur onder de Annamkust is in het bijzonder gedurende de Noordoostmoesson vrij hoog (zie onderstaand staatje) en daar ongeveer tweemaal zo groot als meer oostelijk in volle zee (zie atlas kaarten No. 19—24); zulks kan een punt van overweging uitmaken om voor alle jaargetijden aan route 2 de voorkeur te geven.

Regenduur onder de kust van Annam in % (11°—13° N. 109°—111° O.)											
Jan.	Febr.	Maart	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
8	2	3	1	1	3	2	2	5	11	13	12

MAKASSARSTRAAT—MANILA, v.v. (kaart I)

2. Tandjong Mangkalihat (1°00'N. 119°05'O.)—Manila (14°35'N. 120°50'O.)

Routes :

- 1 Sibutu Passage — Cuyo West Pass — Apo Pass.
- 2 Sibutu Passage — Cuyo East Pass — Apo Pass.
- 3 Jolo — Cuyo East Pass — Apo Pass.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	845	860	872	841	844	850	848	878	878
2	875	888	903	871	875	879	877	906	906
3	888	884	897	881	885	893	892	909	911

Route 1 is voor alle jaargetijden de kortste. De route langs Cuyo East Pass is geografisch ongeveer 30 zeemijlen langer; stroom- en windinvloed zijn nagenoeg dezelfde als op de route langs Cuyo West Pass.

Op een route langs Jolo — Cuyo East Pass zijn in de Noordoostmoesson stroom- en windinvloed minder ongunstig dan op de route door Sibutu Passage, maar niet zoveel, dat de geografisch ruim 40 zeemijlen langere afstand t.o.v. de route Sibutu Passage — Cuyo West Pass ermede wordt goedge maakt.

2a. Manila (14°35'N. 120°50'O.) — Tandjong Mangkalihat (1°00'N. 119°05'O.)

Routes :

- 1 Apo Pass — Cuyo West Pass — Sibutu Passage.
- 2 Apo Pass — Cuyo East Pass — Sibutu Passage.
- 3 Apo Pass — Cuyo East Pass — Jolo.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	845	830	814	850	848	840	844	812	812
2	875	862	854	879	877	871	876	844	843
3	888	892	884	895	892	883	886	867	866

Route 1 is voor alle jaargetijden de kortste. De route langs Cuyo East Pass is geografisch ongeveer 30 zeemijlen langer; stroom- en windinvloed zijn nagenoeg dezelfde als op de route langs Cuyo West Pass.

De route langs Cuyo East Pass — Jolo is geografisch ruim 40 zeemijlen langer dan de route Cuyo West Pass — Sibutu Passage; voor de afstand „door het water” en „gecorrigeerd voor windinvloed” handhaaft dit verschil zich in de Zuidwestmoesson en groeit tot 60 respectievelijk 70 zeemijlen aan in de Noordoostmoesson.

MAKASSARSTRAAT—HONGKONG, v.v. (kaart 1).

3. Tandjong Mangkalihat (1°00'N. 119°05'O.) — Hongkong (22°17'N. 114°10'O.)

Routes :

- 1 Sibutu Passage — recht Noord — Linapakan Str. — vrij van Scarborough Sh. — koers op Hongkong.
- 2 Sibutu Passage — Cuyo West Pass — Apo Pass — recht koers op Hongkong.
- 3 Sibutu Passage — Cuyo West Pass — Apo Pass — Westkust Luzon tot par. 16° — koers op Hongkong.
- 4 Jolo — Cuyo East Pass — Westkust tot par. 16° — koers op Hongkong.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	1388	1392	1418	1371	1373	1392	1388	1409	1419
2	1400	1408	1431	1390	1395	1409	1406	1429	1437
3	1414	1427	1451	1407	1413	1419	1413	1444	1448
4	1457	1451	1476	1447	1454	1462	1457	1475	1481

Route 1 is voor alle kwartalen zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste. Indien typhoonnavigatie een oostelijker route wenselijk maakt, volgt uit bovenstaande gegevens met welk bedrag de afstand volgens routes 2, 3 en 4 wordt vergroot.

De route langs Cuyo West Pass is korter dan die langs Cuyo East Pass (zie: „2. Tandjong Mangkalihat—Manila”).

3a. Hongkong (22°17'N. 114°10'O.) — Tandjong Mangkalihat (1°00'N. 119°05'O.)

Routes :

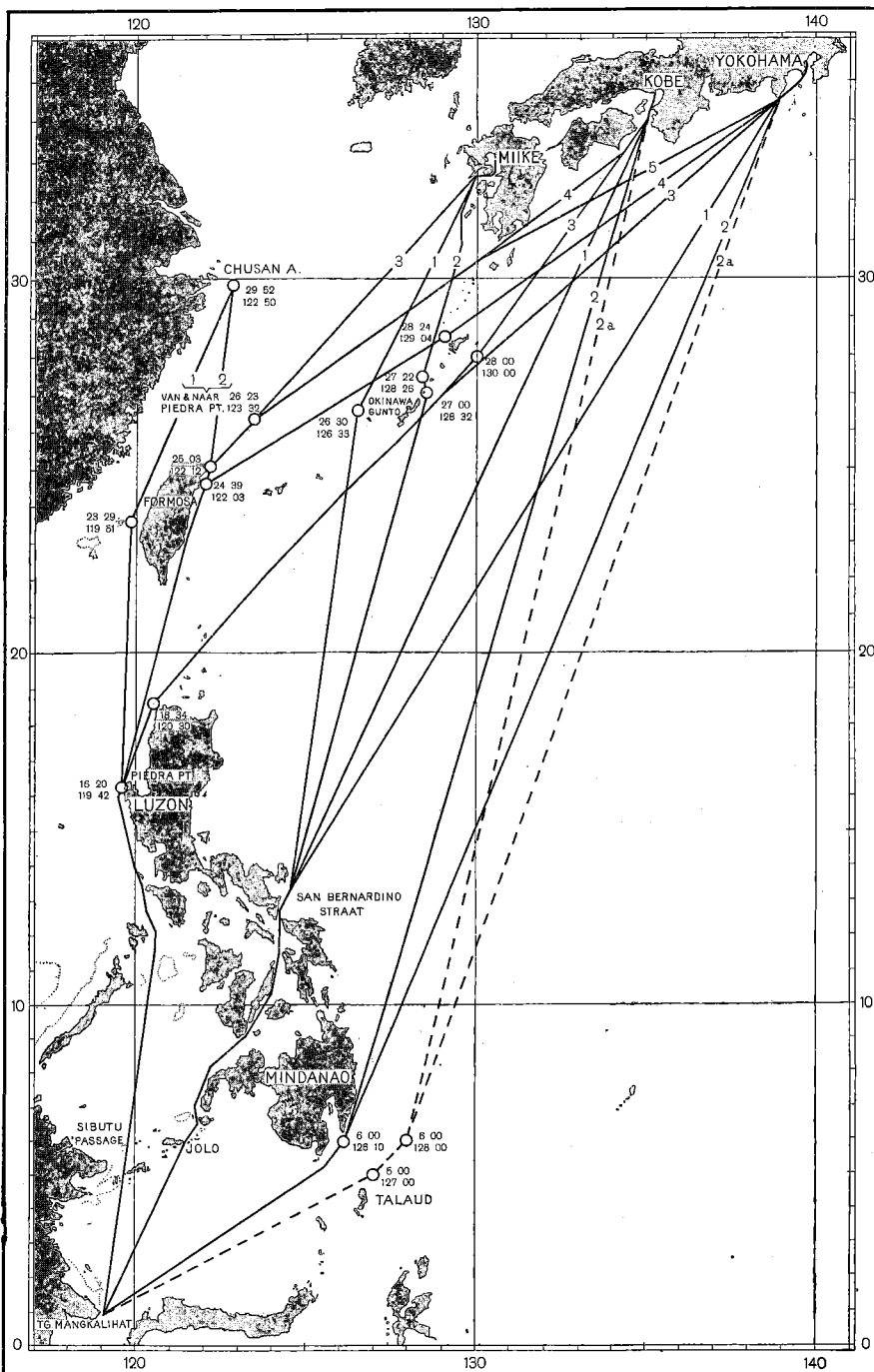
- 1 Koers op Linapakan Str. vrij van Scarborough Sh. — Linapakan Str. — recht Zuid — Sibutu Passage.
- 2 Koers op Apo Pass — Apo Pass — Cuyo West Pass — Sibutu Passage.
- 3 Koers naar Westkust Luzon, 16°00'N. 119°35'O. — Apo Pass — Cuyo West Pass — Sibutu Passage.
- 4 Koers naar Westkust Luzon, 16°00'N. 119°35'O. — Cuyo East Pass — Jolo.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	1388	1384	1376	1405	1409	1384	1394	1367	1361
2	1400	1392	1376	1411	1410	1391	1401	1371	1371
3	1414	1401	1384	1422	1421	1409	1420	1384	1388
4	1457	1463	1454	1467	1465	1452	1461	1439	1442

Route 1 is voor alle kwartalen zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste, maar het verschil met route 2 is gering. Indien typhoon-navigatie een oostelijker route wenselijk maakt, volgt uit bovenstaande gegevens met welk bedrag de afstand volgens routes 2, 3 en 4 wordt vergroot.

De route langs Cuyo West Pass is korter dan die langs Cuyo East Pass (zie: „2a. Manila—Tandjong Mangkalihat”).

Kaart 2

WESTKUST LUZON—SHANGHAI (CHUSAN A.), v.v. (kaart 2)

4. Piedra Point (16°20'N. 119°42'O.) —Chusan Archipelago (29°52'N. 122°50'O.)

Routes :

- 1 Bewesten Formosa over 23°29'N. 119°51'O.
- 2 Beoosten Formosa.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	843	849	884	827	843	813	805	852	879
2	832	804	840	789	799	783	780	806	834

Route 2 (beoosten Formosa) is 25—46 zeemijlen korter dan route 1.

4a. Chusan Archipelago (29°52'N. 122°50'O.)—Piedra Point (16°20'N. 119°42'O.)

Routes :

- 1 Bewesten Formosa over 23°29'N. 119°51'O.
- 2 Beoosten Formosa.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	843	837	818	859	851	873	882	834	816
2	832	860	840	875	870	881	889	858	843

Route 1 (bewesten Formosa) is 7—27 zeemijlen korter dan route 2.

MAKASSARSTRAAT—JAPAN, v.v. (kaart 2)

5. Tandjong Mangkalihat (1°00'N. 119°05'O.)—Miike (33°00'N. 130°21'O.)

Routes :

- 1 Jolo — Oost van Sebu I. — San Bernardino Str. — bewesten Okinawa Gunto over 26°30'N. 126°33'O. — vanwaar recht op Miike.
- 2 Jolo — Oost van Sebu I. — San Bernardino Str. — beoosten Okinawa Gunto over 27°00'N. 128°32'O. en 27°22'N. 128°26'O. — beoosten Kusakaki Jima — bewesten Koshiki Isl.
- 3 Sibutu Passage — Cuyo West Pass — Apo Pass — Westkust Luzon — Oostkust Formosa over 25°03'N. 122°12'O. — vanwaar recht op Miike.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1 ¹⁾	2093	2080	2121	2070	2081	2064	2060	2104	2134
2 ¹⁾	2091	2102	2145	2074	2085	2084	2080	2107	2137
3	2137	2108	2166	2083	2102	2076	2071	2133	2168

Route 1 is voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste, maar het verschil met route 2 is in de kenteringsmaanden zeer gering.

Aan de routes 1 en 2 wordt het bezwaar toegekend, dat tussen de Philippijnse Eilanden bij dik van regen de navigatie door de sterke stroom en te grote diepte voor ankeren bemoeilijkt wordt. Ter beoordeling van de regenval volgen enkele gemiddelden hiervan voor 12 stations langs de route tussen de Philippijnse Eilanden.

		Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jaar
Op route in Philippijnen door San Bernardino Straat	Gemiddeld aantal regendagen ²⁾ . .	18	14	13	10	12	15	17	15	17	20	19	19	189
	Gemiddelde regen- hoeveelheid in mm	247	167	131	95	126	187	232	178	219	268	317	307	2474
Djakarta	Gemiddelde regen- hoeveelheid in mm	313	322	207	139	107	96	70	42	73	114	146	199	1828

¹⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

²⁾ Als regendag geldt voor de Philippijnen een dag, waarop 0.1 mm of meer regen valt. Te Djakarta is het criterium echter 1 mm of meer, zodat vergelijking van deze gegevens niet mogelijk is. De jaarhoeveelheid regen op de route tussen de Philippijnse Eilanden is ongeveer 33% meer dan die te Djakarta; de maximum maandhoeveelheden vallen in November en December en zijn van de zelfde orde als die te Djakarta in Januari en Februari, de minimum maandhoeveelheden vallen in de voorjaarskentering en zijn hoger dan te Djakarta.

Route 3 is in het algemeen — en in het bijzonder in de Noordoostmoesson — een weinig langer dan beide vorige, maar op deze route bestaat verder het voordeel de bunkerhaven Ke-lung achter de hand te hebben.

Genoemd nadeel en voordeel voor elk der routes is echter, evenmin als een meer of mindere kans op ontmoeting met typhonen (men raadplege de maandelijke typhoonbanenkaarten) in cijfers uit te drukken, zodat naar omstandigheden aan de ene dan wel aan de andere route de voorkeur zal worden gegeven.

5a. Miike (33°00'N. 130°21'O.)—Tandjong Mangkalihat (1°00'N. 119°05'O.)

Routes :

- 1 Koers bewesten Okinawa Gunto over 26°30'N. 126°33'O. — San Bernardino Str. — Oost van Sebu I. — Jolo.
- 2 Bewesten Koshiki Isl. — beoosten Kusakaki Jima — beoosten Okinawa Gunto over 27°22'N. 128°26'O. en 27°00'N. 128°32'O. — San Bernardino Str. — Oost van Sebu I. — Jolo.
- 3 Koers naar 25°03'N. 122°12'O. — Oostkust Formosa — Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo West Pass — Sibutu Passage.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1 ¹⁾	2093	2106	2081	2116	2110	2122	2129	2082	2063
2 ¹⁾	2091	2080	2053	2108	2102	2098	2106	2075	2055
3	2137	2166	2122	2192	2181	2198	2213	2141	2122

Route 2 is voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste, en niet onaanzienlijk korter (66 tot 107 zeemijlen) dan route 3. Voor die maanden, waarop de kans op ontmoeting met een typhoon blijkens de typhoonbanenkaarten op de routes 2 en 3 gelijk is aan te slaan, verdient route 2 dus de voorkeur. Voor navigatiebezwaren tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16.

6. Tandjong Mangkalihat (1°00'N. 119°05'O.)—Kobe (34°40'N. 135°14'O.)

Routes :

- 1 Jolo — Oostkust van Sebu I. — San Bernardino Str. — koers naar Kobe.
- 2 Celebes Zee — Zuidoostkust Mindanao over 6°00'N. 126°10'O. — koers naar Kobe.
- 2a Celebes Zee — benoorden Sangihe en Karakelong over 5°00'N. 127°00'O. en 6°00'N. 128°00'O. — koers naar Kobe.
- 3 Sibutu Passage — Cuyo West Pass — Apo Pass — Westkust Luzon over 18°34'N. 120°30'O. — beoosten Okinawa Gunto over 28°00'N. 130°00'O. — koers naar Kobe.

¹⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

4 Sibutu Passage — Cuyo West Pass — Apo Pass — Westkust Luzon — Oostkust Formosa over 26°23'N. 123°32'O. — Van Diemen Str. (Osumi Kaikyō).

route	geografisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed
1 ¹⁾	2252	2243	2279	2234	2248	2244	2245	2262	2296
2	2319	2345	2380	2355	2367	2344	2336	2355	2370
2a ²⁾	2384	2396	2441	2403	2421	2379	2369	2379	2394
3	2344	2343	2396	2314	2329	2318	2319	2341	2385
4	2393	2340	2408	2322	2344	2310	2307	2373	2419

Route 1 is voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste. Voor navigatiebezwaren tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16.

Mocht in verband met die navigatiebezwaren een andere route verkieselijker worden geoordeeld, zo volgt uit bovenstaande opgave, dat afhankelijk van het jaargetijde de weg langs een der routes 2, 3 of 4 een bedrag van 62 tot 129 zeemijlen langer is dan de route 1, terwijl de onderlinge verschillen op die routes niet heel veel uiteenlopen. De vraag, welke van deze routes dan de voorkeur verdient, zal dan ook in hoofdzaak beheerst worden door de omstandigheid of op een der routes de kans op ontmoeting met een typhoon voor de betrokken maand geringer is aan te slaan dan op de andere (zie typhoonbanenkaarten). Het feit, dat men op route 4 de kolenhaven Ke-lung achter de hand heeft, kan daarbij een doorslaggevende factor uitmaken.

Op route 2 heeft men in alle maanden op de Oostkust van Mindanao een zware stroom tegen; om het nadeel daarvan te ontgaan, zou de route aldaar ver buiten de wal moeten worden genomen, waarmede echter, voorzover uit de beschikbare waarnemingen volgt of valt af te leiden, de „afstand door het water” niet kleiner wordt. In de wintermaanden heeft men op route 2 bovendien rekening te houden met een hoog percentage regenduur op de Oostkust van Mindanao.

Regenduur onder de Oostkust van Mindanao in % (6°—9° N. 126°—127° O.)											
Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
26	10	8	13	8	4	6	1	3	5	24	18
Uit de meteorologische journalen blijkt, dat in de maanden November—Januari het verschijnsel „regen” over het etmaal verdeeld voorkomt, op V.M. en A.M. tweemaal zo frequent als op E.W.											

¹⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

²⁾ Op deze route is beoosten Mindanao het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar als „correctie voor stroominvloed” in rekening werd gebracht het derde deel van het bedrag van de stroominvloed onder de Mindanaokust; deze „correctie bij benadering” is vanzelfsprekend ook verwerkt in de „afstand gecorrigeerd voor windinvloed”.

6a. Kobe (34°40'N. 135°14'O.)—Tandjong Mangkalihat (1°00'N. 119°05'O.)

Routes :

- 1 Koers naar San Bernardino Str. — Oostkust van Sebu I. — Jolo.
- 2 Koers naar Oostkust Mindanao, 6°00'N. 126°10'O. — Celebes Zee.
- 3 Over 28°00'N. 130°00'O., beoosten Okinawa Gunto — over 18°34'N. 120°30'O. langs Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo West Pass — Sibutu Passage.
- 4 Van Diemen Str. (Osumi Kaikyo) — over 26°23'N. 123°32'O. langs Oostkust Formosa — Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo West Pass — Sibutu Passage.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1 ¹⁾	2252	2261	2240	2270	2261	2260	2268	2242	2224
2	2319	2293	2271	2283	2276	2294	2310	2283	2277
3	2344	2345	2306	2375	2365	2370	2378	2347	2324
4	2393	2446	2406	2465	2452	2476	2491	2413	2388

Route 1 is voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste. Voor navigatiebezwaren tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16.

Route 2. In verband met die navigatiebezwaren zou aan de 13 tot 53 zeemijlen langere route 2 de voorkeur kunnen worden gegeven, te meer waar in het kwartaal, waarin die bezwaren het minst gelden, route 2 slechts 13 zeemijlen langer is, terwijl in de wintermaanden, waarin route 2 in afstand het meest met route 1 verschilt, de kans op moeilijke navigatie op de route tussen de Philippijnse Eilanden in verband met typhonen juist hoog is aan te slaan. Evenwel heeft men in de wintermaanden op route 2 rekening te houden met een hoog percentage regenduur op de Oostkust van Mindanao (zie staatje op blz. 18). Vermeend wordt — voorzover uit de betrekkelijk weinige stroomwaarnemingen een conclusie kan worden getrokken — dat de aangegeven route „rechtstreeks naar 6°00'N. 126°10'O., d.w.z. binnen 30 zeemijlen van de kust”, het meeste profijt van de stroom geeft.

Voor de maanden, waarin met het oog op de kans op ontmoeting met een typhoon (zie typhoonbanenkaarten) een westelijker route verkieselijk zou worden geoordeeld, geeft bovenstaande opgave voorlichting met welk bedrag de afstand langs die routes wordt vergroot.

7. Tandjong Mangkalihat (1°00'N. 119°05'O.)—Yokohama (35°22'N. 139°43'O.)

Routes :

- 1 Jolo — Oostkust van Sebu I. — San Bernardino Str. — koers naar Yokohama.
- 2 Celebes Zee — Zuidoostkust Mindanao over 6°00'N. 126°10'O. — koers naar Yokohama.

¹⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

- 2a Celebes Zee — benoorden Sangihe en Karakelong over 5°00'N. 127°00'O. en 6°00'N. 128°00'O. — koers naar Yokohama.
- 3 Sibutu Passage — Cuyo West Pass — Apo Pass — Westkust Luzon over 18°34'N. 120°30'O. — grootcirkel beoosten Okinawa Gunto naar Yokohama.
- 4 Sibutu Passage — Cuyo West Pass — Apo Pass — langs Westkust Luzon — langs Oostkust Formosa over 24°39'N. 122°03'O. — over 28°24'N. 129°04'O. — Linschoten Str.
- 5 Sibutu Passage — Cuyo West Pass — Apo Pass — langs Westkust Luzon — langs Oostkust Formosa over 26°23'N. 123°32'O. — Van Diemen Str. (Osumi Kaikyo).

route	geografisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed
1 ¹⁾	2410	2401	2436	2399	2417	2387	2390	2420	2445
2	2451	2487	2540	2482	2498	2498	2492	2501	2512
2a ²⁾	2504	2517	2579	2521	2541	2516	2509	2505	2520
3	2533	2536	2594	2497	2512	2513	2515	2526	2572
4	2595	2540	2599	2513	2534	2512	2512	2547	2589
5	2600	2544	2608	2525	2548	2509	2506	2575	2621

Route 1 is voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste. Voor navigatiebezwaren tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16.

Mocht in verband met die navigatiebezwaren een andere route verkieselijker worden geoordeeld, zo komt daarna route 2, maar met afstanden 67 tot 111 zeemijlen langer dan op route 1, in aanmerking.

Op route 2 heeft men voor alle maanden op de Oostkust van Mindanao een zware stroom tegen; om het nadeel daarvan te ontgaan, zou de route aldaar ver buiten de wal moeten worden genomen, waarmede echter, voorzover uit de beschikbare waarnemingen volgt of valt af te leiden, de „afstand door het water” niet kleiner wordt. In de wintermaanden heeft men op route 2 bovendien rekening te houden met een hoog percentage regenduur op de Oostkust van Mindanao (zie staatje op blz. 18).

Voor de maanden, waarin met het oog op de kans op ontmoeting met een typhoon (zie typhoonbanenkaarten) een westelijker route verkieselijker zou worden geoordeeld, volgt uit bovenstaande opgave, dat op route 3 de afstand 95 tot 158 zeemijlen, op route 4 de afstand 114 tot 163 zeemijlen, op route 5 de afstand 116 tot 176 zeemijlen langer is dan op route 1. In de zomermaanden is route 5 iets gunstiger dan route 4. Op routes 4 en 5 heeft men zondig de kolenhaven Ke-lung achter de hand.

¹⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

²⁾ Op deze route is beoosten Mindanao het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar als „correctie voor stroominvloed” in rekening werd gebracht het derde deel van het bedrag van de stroominvloed onder de Mindanaokust; deze „correctie bij benadering” is vanzelfsprekend ook verwerkt in de „afstand gecorrigeerd voor windinvloed”.

7a. Yokohama (35°22'N. 139°43'O.)—Tandjong Mangkalihat (1°00'N. 119°05'O.)

Routes :

- 1 Koers naar San Bernardino Str. — Oostkust Sebu I. — Jolo.
- 2 Koers naar Oostkust Mindanao, 6°00'N. 126°10'O. — Celebes Zee.
- 3 Grootcirkel, beoosten Okinawa Gunto naar 18°34'N. 120°30'O. — langs Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo West Pass — Sibutu Passage.
- 4 Linschoten Str. over 28°24'N. 129°04'O. — over 24°39'N. 122°03'O. langs Oostkust Formosa — langs Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo West Pass — Sibutu Passage.
- 5 Van Diemen Str. (Osumi Kaikyo) — over 26°23'N. 123°32'O. langs Oostkust Formosa — Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo West Pass — Sibutu Passage.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1 ¹⁾	2410	2419	2402	2421	2411	2433	2436	2400	2386
2	2451	2415	2380	2420	2417	2404	2421	2401	2395
3	2533	2530	2495	2569	2560	2553	2560	2540	2516
4	2595	2650	2612	2678	2665	2678	2689	2643	2621
5	2600	2656	2618	2676	2663	2691	2706	2625	2601

Route 2 is over het algemeen korter dan route 1, zodat mede gelet op de onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16, genoemde navigatiebezwaren tussen de Philippijnse Eilanden, route 2 boven route 1 de voorkeur verdient. Evenwel heeft men in de wintermaanden op route 2 rekening te houden met een hoog percentage regenduur op de Oostkust van Mindanao (zie staatje op blz. 18). Aangenomen wordt — voorzover uit de betrekkelijk weinige stroomwaarnemingen een conclusie kan worden getrokken — dat de aangegeven route „rechtstreeks naar 6°00'N. 126°10'O., d.w.z. binnen 30 zeemijlen van de kust”, het meeste profijt van de stroom geeft.

Voor de maanden, waarin met het oog op de kans op ontmoeting met een typhoon (zie typhoonbanenkaarten) een westelijker route verkieselijk zou worden geoordeeld, volgt uit bovenstaande opgave, dat op route 3 de afstand 115 tot 149 zeemijlen, op route 4 de afstand 226 tot 274 zeemijlen, op route 5 de afstand 206 tot 287 zeemijlen langer is dan op route 2.

¹⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

MENADO—JAPAN, v.v. (kaart 3)

8. Menado (1°30'N. 124°50'O.)—Miike (33°00'N. 130°21'O.)

Routes :

- 1 Over 5°16'N. 125°28'O. — over 6°00'N. 126°10'O. — Oostkust Mindanao — bewesten Okinawa Gunto — over 26°30'N. 126°33'O. — koers naar Miike.
- 2 Over 5°16'N. 125°28'O. — over 6°00'N. 126°10'O. — Oostkust Mindanao — beoosten Okinawa Gunto — over 27°00'N. 128°32'O. en 27°22'N. 128°26'O. — beoosten Kusakaki Jima — bewesten Koshiki Isl.
- 2a Door Ruang Passage — beoosten Talaud Eilanden — over 6°00'N. 128°00'O. — over 10°00'N. 128°56'O. — beoosten Okinawa Gunto — over 27°00'N. 128°32'O. en 27°22'N. 128°26'O. — beoosten Kusakaki Jima — bewesten Koshiki Isl.
- 2b Door Ruang Passage — beoosten Talaud Eilanden — over 5°00'N. 129°00'O. — over 10°00'N. 130°38'O. — beoosten Okinawa Gunto — over 27°00'N. 128°32'O. en 27°22'N. 128°26'O. — beoosten Kusakaki Jima — bewesten Koshiki Isl.
- 3 Door Basilan Str. — over 8°05'N. 122°06'O. — Oostkust Sebu I. — San Bernardino Str. — bewesten Okinawa Gunto — over 26°30'N. 126°33'O. — koers naar Miike.
- 4 Door Basilan Str. — over 8°05'N. 122°06'O. — Oostkust Sebu I. — San Bernardino Str. — beoosten Okinawa Gunto — over 27°00'N. 128°32'O. en 27°22'N. 128°26'O. — beoosten Kusakaki Jima — bewesten Koshiki Isl.
- 5 Door Basilan Str. — Cuyo East Pass — Apo Pass — Westkust Luzon — Oostkust Formosa — over 25°03'N. 122°12'O. — koers naar Miike.

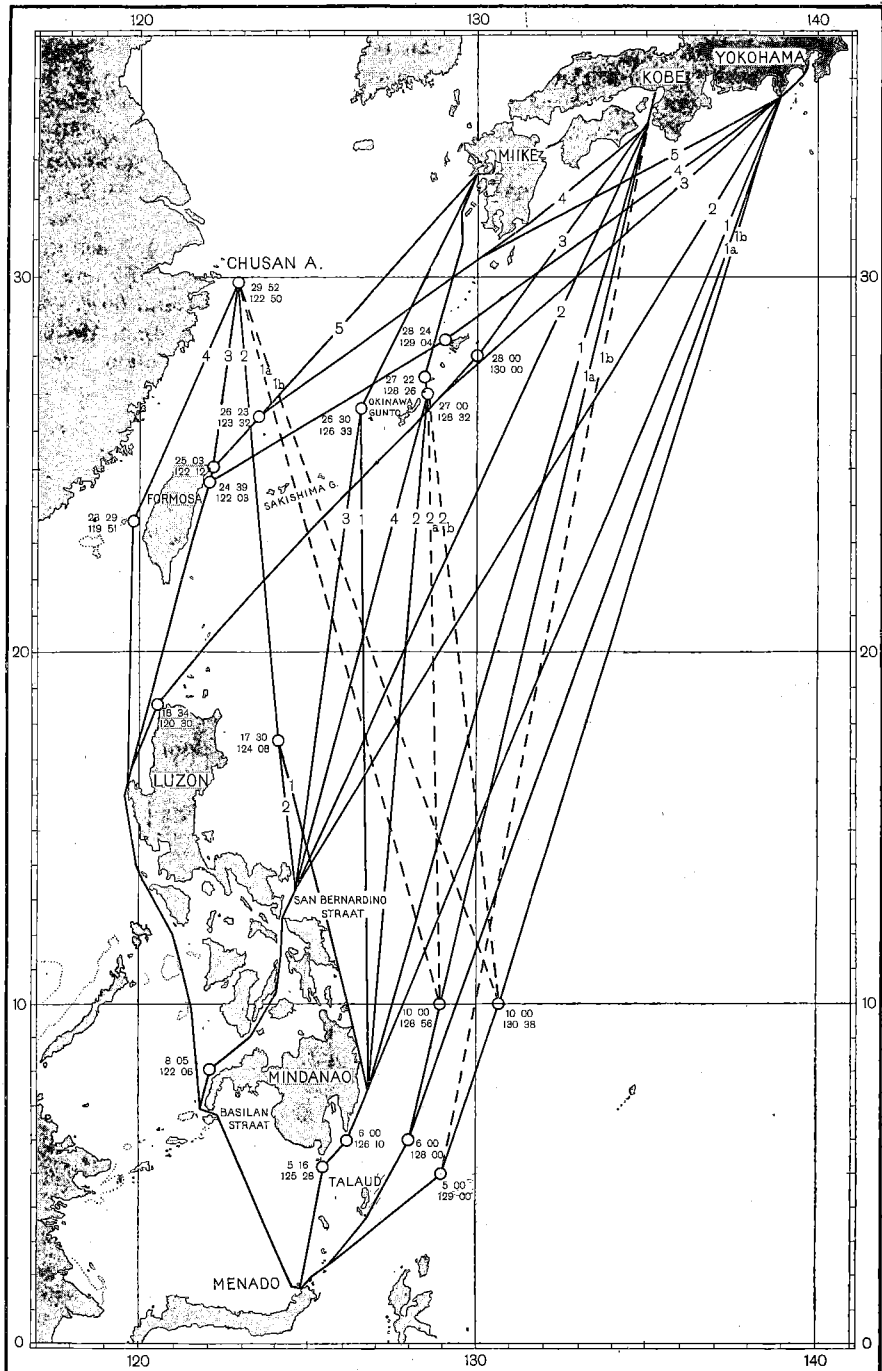
route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	1972	2000	2047	1979	1991	1983	1975	2002	2035
2	1948	1986	2033	1962	1975	1972	1964	1982	2010
2a ¹⁾	1994	2001	2052	1994	2009	1980	1972	1990	2015
2b	2067	2045	2093	2040	2052	2022	2015	2063	2093
3 ²⁾	2073	2058	2099	2034	2044	2057	2052	2073	2104
4 ²⁾	2071	2067	2110	2042	2052	2072	2067	2074	2105
5	2165	2118	2174	2095	2113	2115	2111	2136	2172

¹⁾ Op de route 2a is beoosten Mindanao het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar als „correctie voor stroominvloed” in rekening werd gebracht het derde deel van het bedrag van de stroominvloed onder de Mindanaokust; deze „correctie bij benadering” is vanzelfsprekend ook verwerkt in de „afstand gecorrigeerd voor windinvloed”.

²⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

Kaart 3.

Route 2 is voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste.

Op route 1 en 2 heeft men in alle maanden op de Oostkust van Mindanao een zware stroom tegen; om het nadeel daarvan te ontgaan, zou de route aldaar ver buiten de wal moeten worden genomen, waarmede echter voorzover uit de beschikbare waarnemingen volgt of valt af te leiden, de afstand „door het water” niet kleiner wordt (route 2a en 2b). Echter is in de wintermaanden op de Oostkust van Mindanao het percentage regenduur hoog (zie staatje op blz. 18), hetwelk een punt van overweging kan uitmaken om in die maanden route 2a of een tussen 2 en 2a gelegen route te kiezen.

Voor de maanden, waarin met het oog op de kans op ontmoeting met een typhoon (zie typhoonbanenkaarten) een westelijker route dan route 2 verkieselijk zou worden geoordeeld, volgt uit bovenstaande opgave, dat op route 3 de afstand 66 tot 94 zeemijlen, op route 5 de afstand 132 tot 162 zeemijlen langer is dan op route 2. Voor navigatiebezwaren op routes 3 en 4 tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalahat—Miike”, blz. 16.

8a. Miike (33°00'N. 130°21'O.)—Menado (1°30'N. 124°50'O.)

Routes :

- 1 Over 26°30'N. 126°33'O. — bewesten Okinawa Gunto — Oostkust Mindanao — over 6°00'N. 126°10'O. — over 5°16'N. 125°28'O.
- 2 Bewesten Koshiki Isl. — beoosten Kusakaki Jima — over 27°22'N. 128°26'O. en 27°00'N. 128°32'O. — beoosten Okinawa Gunto — Oostkust Mindanao — over 6°00'N. 126°10'O. — over 5°16'N. 125°28'O.
- 2a Bewesten Koshiki Isl. — beoosten Kusakaki Jima — over 27°22'N. 128°26'O. en 27°00'N. 128°32'O. — beoosten Okinawa Gunto — over 10°00'N. 128°56'O. — over 6°00'N. 128°00'O. — beoosten Talaud Eilanden — door Ruang Passage.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	1972	1944	1914	1965	1963	1961	1976	1942	1926
2	1948	1910	1880	1934	1932	1924	1940	1914	1900
2a ¹⁾	1994	1987	1954	1994	1990	2008	2024	1998	1988
3 ²⁾	2073	2088	2063	2112	2107	2089	2097	2073	2055
4 ²⁾	2071	2075	2048	2100	2095	2070	2079	2068	2049
5	2165	2212	2178	2235	2225	2215	2229	2194	2175

¹⁾ Op de route 2a is beoosten Mindanao het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar als „correctie voor stroominvloed” in rekening werd gebracht het derde deel van het bedrag van de stroominvloed onder de Mindanaokust; deze „correctie bij benadering” is vanzelfsprekend ook verwerkt in de „afstand gecorrigeerd voor windinvloed”.

²⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

- 3 Over 26°30'N. 126°33'O. — bewesten Okinawa Gunto — San Bernardino Str. — Oostkust Sebu I. — over 8°05'N. 122°06'O. — door Basilan Str.
- 4 Bewesten Koshiki Isl. — beoosten Kusakaki Jima — over 27°22'N. 128°26'O. en 27°00'N. 128°32'O. — beoosten Okinawa Gunto — San Bernardino Str. — Oostkust Sebu I. — over 8°05'N. 122°06'O. — door Basilan Str.
- 5 Over 25°03'N. 122°12'O. — Oostkust Formosa — Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo East Pass — door Basilan Str.

Route 2 is voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste. Aangenomen wordt dat op de Oostkust van Mindanao het meeste profijt wordt getrokken van de in alle maanden aldaar doorstaande Zuidwaarts gerichte stroom (alg. waterbeweging) indien men binnen 30 zeemijlen van de kust blijft. In de wintermaanden is op de Oostkust van Mindanao het percentage regenduur hoog (zie staatje op blz. 18), waarom het een punt van overweging zou kunnen uitmaken om in die maanden een route te kiezen gelegen tussen 2 en 2a.

Voor de maanden, waarin met het oog op de kans op ontmoeting met een typhoon (zie typhoonbanenkaarten) een westelijker route verkieselijk zou worden geoordeeld, volgt uit bovenstaande opgave, dat op route 4 de afstand 139 tot 168 zeemijlen, op route 5 de afstand 275 tot 302 zeemijlen langer is dan op route 2. Voor navigatiebezwaren op routes 3 en 4 tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16.

9. Menado (1°30'N. 124°50'O.)—Kobe (34°40'N. 135°14'O.)

Routes :

- 1 Over 5°16'N. 125°28'O. — over 6°00'N. 126°10'O. — koers naar Kobe.
- 1a Door Ruang Passage — beoosten Talaud Eilanden — over 6°00'N. 128°00'O. — koers naar Kobe.
- 1b Door Ruang Passage — beoosten Talaud Eilanden — 5°00'N. 129°00'O. — koers naar Kobe.
- 2 Door Basilan Str. — over 8°05'N. 122°06'O. — Oostkust Sebu I. — San Bernardino Str. — koers naar Kobe.
- 3 Door Basilan Str. — Cuyo East Pass — Apo Pass — Westkust Luzon — over 18°34'N. 120°30'O. — beoosten Okinawa Gunto — over 28°00'N. 130°00'O. — koers naar Kobe.
- 4 Door Basilan Str. — Cuyo East Pass — Apo Pass — Westkust Luzon — Oostkust Formosa — over 26°23'N. 123°32'O. — Van Diemen Str. (Osumi Kaikyo).

Route 1 moet gerekend worden voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste te zijn. Wel heeft men op deze route op de Oostkust van Mindanao in alle maanden een zware stroom tegen, maar om het nadeel daarvan te ontgaan, zou de route aldaar ver buiten de wal moeten worden genomen, waarmede echter, voorzover uit de beschikbare waarnemingen volgt of valt af te leiden, de afstand „door het water” in het algemeen niet kleiner wordt. Weliswaar zijn de bedragen op route 1b voor de maand Juli een fractie kleiner, veroorzaakt door de in de kaart der algemene waterbeweging voor die maand kenbare NO.lijke stroom benoordoosten de Talaud Eilanden, maar voor de omliggende maanden is volgens de beschikbare waarnemingen het bestaan van een dergelijke stroom geenszins zeker. Echter is in de wintermaanden op de Oostkust van Mindanao het

percentage regenduur hoog (zie staatje op blz. 18), waarom het een punt van overweging kan uitmaken om in die maanden route 1a of 1b te kiezen, eventueel een tussen 1 en 1a gelegen route.

route	geografisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed
1	2084	2110	2146	2102	2116	2109	2101	2117	2134
1a ¹⁾	2129	2129	2168	2135	2149	2117	2109	2124	2139
1b	2150	2123	2158	2129	2140	2107	2100	2145	2164
2 ²⁾	2232	2221	2257	2198	2211	2237	2237	2231	2266
3	2372	2353	2404	2326	2340	2357	2359	2344	2399
4	2421	2350	2416	2334	2355	2349	2347	2376	2424

Voor de maanden, waarin met het oog op de kans op ontmoeting met een typhoon (zie typhoonbanenkaarten) een westelijker route dan route 1 verkieselijk zou worden geoordeeld, volgt uit bovenstaande opgave, dat op route 2 de afstand 95 tot 136 zeemijlen, op route 3 de afstand 224 tot 265 zeemijlen en op route 4 de afstand 232 tot 290 zeemijlen langer is dan op route 1. Voor navigatiebezwaren op route 2 tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16.

9a. Kobe (34°40'N. 135°14'O.)—Menado (1°30'N. 124°50'O.)

Routes :

- 1 Over 6°00'N. 126°10'O. — over 5°16'N. 125°28'O.
- 1a Over 6°00'N. 128°00'O. — beoosten Talaud Eilanden — door Ruang Passage.
- 2 Door San Bernardino Str. — Oostkust Sebu I. — over 8°05'N. 122°06'O. — door Basilan Str.
- 3 Over 28°00'N. 130°00'O. — beoosten Okinawa Gunto — over 18°34'N. 120°30'O. — Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo East Pass — door Basilan Str.
- 4 Van Diemen Str. (Osumi Kaikyo) — over 26°23'N. 123°32'O. — Oostkust Formosa — Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo East Pass — door Basilan Str.

Route 1 is voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste. Aangenomen wordt dat op de Oostkust van Mindanao het meeste profijt wordt getrokken van de in alle maanden aldaar doorstaande Zuidwaarts gerichte stroom (alg. waterbeweging) indien men binnen 30 zeemijlen van de

¹⁾ Op de route 1a is beoosten Mindanao het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar als „correctie voor stroominvloed” in rekening werd gebracht het derde deel van het bedrag van de stroominvloed onder de Mindanaokust; deze „correctie bij benadering” is vanzelfsprekend ook verwerkt in de afstand gecorrigeerd voor windinvloed”.

²⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

kust blijft. In de wintermaanden is op de Oostkust van Mindanao het percentage regenduur hoog (zie staatje op blz. 18), waarom het een punt van overweging zou kunnen uitmaken om in die maanden een route te kiezen gelegen tussen 1 en 1a.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	2084	2058	2036	2066	2057	2059	2077	2051	2044
1a ¹⁾	2129	2129	2103	2123	2114	2141	2157	2134	2130
2 ²⁾	2232	2243	2222	2266	2258	2227	2236	2233	2216
3	2372	2391	2362	2418	2409	2387	2394	2400	2377
4	2421	2492	2457	2508	2496	2493	2507	2466	2441

Voor de maanden, waarin met het oog op de kans op ontmoeting met een typhoon (zie typhoonbanenkaarten) een westelijker route verkieselijk zou worden geoordeeld, volgt uit bovenstaande opgave, dat op route 2 de afstand 201 tot 159 zeemijlen, op route 3 de afstand 317 tot 352 zeemijlen en op route 4 de afstand 397 tot 442 zeemijlen langer is dan op route 1. Voor navigatiebezwaren op route 2 tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16.

10. Menado (1°30'N. 124°50'O.—Yokohama (35°22'N. 139°43'O.)

Routes :

- 1 Over 5°16'N. 125°28'O. — over 6°00'N. 126°10'O. — koers naar Yokohama.
- 1a Door Ruang Passage — beoosten Talaud Eilanden — over 6°00'N. 128°00'O. — koers naar Yokohama.
- 1b Door Ruang Passage — beoosten Talaud Eilanden — over 5°00'N. 129°00'O. — koers naar Yokohama.
- 2 Door Basilan Str. — over 8°05'N. 122°06'O. — Oostkust Sebu I. — San Bernardino Str. — koers naar Yokohama.
- 3 Door Basilan Str. — Cuyo East Pass — Apo Pass — Westkust Luzon — over 18°34'N. 120°30'O. — grootcirkel naar Yokohama.
- 4 Door Basilan Str. — Cuyo East Pass — Apo Pass — Westkust Luzon — Oostkust Formosa — over 24°39'N. 122°03'O. — over 28°24'N. 129°04'O. — Linschoten Str.
- 5 Door Basilan Str. — Cuyo East Pass — Apo Pass — Westkust Luzon — Oostkust Formosa — over 26°23'N. 123°32'O. — Van Diemen Str. (Osumi Kaikyō).

¹⁾ Op de route 1a is beoosten Mindanao het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar als „correctie voor stroominvloed” in rekening werd gebracht het derde deel van het bedrag van de stroominvloed onder de Mindanaokust; deze „correctie bij benadering” is vanzelfsprekend ook verwerkt in de afstand „gecorrigeerd voor windinvloed”.

²⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	2215	2245	2299	2230	2247	2254	2248	2255	2268
1a ¹⁾	2229	2233	2296	2233	2249	2231	2222	2230	2243
1b	2260	2237	2296	2237	2250	2231	2223	2261	2279
2 ²⁾	2390	2379	2414	2363	2380	2380	2382	2389	2415
3	2561	2546	2602	2509	2523	2552	2555	2529	2576
4	2623	2550	2607	2525	2545	2551	2552	2550	2594
5	2628	2554	2616	2537	2559	2548	2546	2578	2626

Op route 1a — gekozen om de in alle maanden doorstaande zware tegenstroom op de Oostkust van Mindanao te ontlopen — werden met ten dele geschatte stroomgegevens (zie noot) in het algemeen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste afstanden becijferd, alhoewel op route 1b voor enkele maanden gelijke afstanden worden gevonden. Op route 1b zijn de uitkomsten voor de maand Juli beïnvloed door de in de kaart der algemene waterbeweging kenbare NO.lijke stroom benoordoosten de Talaud Eilanden, maar voor de omliggende maanden is volgens de beschikbare waarnemingen het bestaan van een dergelijke stroom geenszins zeker.

Voor de maanden, waarin met het oog op de kans op ontmoeting met een typhoon (zie typhoonbanenkaarten) een westelijker route verkieselijk zou worden geoordeeld, volgt uit bovenstaande opgave, dat op route 2 de afstand 118 tot 172 zeemijlen, op route 3 de afstand 274 tot 333 zeemijlen, op route 4 de afstand 292 tot 351 zeemijlen en op route 5 de afstand 304 tot 383 zeemijlen langer is dan op route 1a. Voor navigatiebezwaren op route 2 tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16. Op route 1, volgens welke de afstanden in het algemeen langer zijn dan op 1a en 1b, moet bovendien in de wintermaanden rekening gehouden worden met een hoog percentage regenduur op de Oostkust van Mindanao (zie staatje op blz. 18).

10a. Yokohama (35°22'N. 139°43'O.)—Menado (1°30'N. 124°50'O.)

Routes :

1 Over 6°00'N. 126°10'O. — over 5°16'N. 125°28'O.

1a Over 6°00'N. 128°00'O. — beoosten Talaud Eilanden — door Ruang Passage.

¹⁾ Op de route 1a is beoosten Mindanao het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar als „correctie voor stroominvloed” in rekening werd gebracht het derde deel van het bedrag van de stroominvloed onder de Mindanaokust; deze „correctie bij benadering” is vanzelfsprekend ook verwerkt in de „afstand gecorrigeerd voor windinvloed”.

²⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

- 2 San Bernardino Str. — Oostkust Sebu I. — over 8°05'N. 122°06'O. — door Basilan Str.
- 3 Langs grootcirkel naar 18°34'N. 120°30'O. — Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo East Pass — door Basilan Str.
- 4 Linschoten Str. — over 28°24'N. 129°04'O. — over 24°39'N. 122°03'O. — Oostkust Formosa — Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo East Pass — door Basilan Str.
- 5 Van Diemen Str. (Osumi Kaikyo) — over 26°23'N. 123°32'O. — Oostkust Formosa — Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo East Pass — door Basilan Str.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1	2215	2185	2150	2200	2195	2176	2195	2175	2168
1a ¹⁾	2229	2225	2183	2225	2223	2227	2245	2228	2235
2 ²⁾	2390	2401	2384	2417	2408	2400	2404	2391	2378
3	2561	2576	2551	2613	2605	2570	2576	2593	2569
4	2623	2696	2668	2721	2709	2695	2705	2696	2674
5	2628	2702	2674	2719	2707	2708	2722	2678	2654

Route 1 is voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste. Aangenomen wordt dat op de Oostkust van Mindanao het meeste profijt wordt getrokken van de in alle maanden aldaar doorstaande Zuidwaarts gerichte stroom (alg. waterbeweging) indien men binnen 30 zeemijlen van de kust blijft. In de wintermaanden is op de Oostkust van Mindanao het percentage regenduur hoog (zie staatje op blz. 18), waarom het een punt van overweging zou kunnen uitmaken om in die maanden een route te kiezen gelegen tussen 1 en 1a.

Voor de maanden, waarin met het oog op de kans op ontmoeting met een typhoon (zie typhoonbanen kaarten) een westelijker route dan route 1 verkieselijk zou worden geoordeeld, volgt uit bovenstaande opgave, dat op route 2 de afstand 209 tot 234 zeemijlen, op route 3 de afstand 381 tot 418 zeemijlen, op route 4 de afstand 506 tot 521 zeemijlen en op route 5 de afstand 486 tot 532 zeemijlen langer is dan op route 1. Voor navigatiebezwaren op route 2 tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16.

¹⁾ Op de route 1a is beoosten Mindanao het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar als „correctie voor stroominvloed” in rekening werd gebracht het derde deel van het bedrag van de stroominvloed onder de Mindanaokust; deze „correctie bij benadering” is vanzelfsprekend ook verwerkt in de „afstand gecorrigeerd voor windinvloed”.

²⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

MENADO—SHANGHAI (CHUSAN A.), v.v. (kaart 3)

11. Menado (1°30'N. 124°50'O.)—Chusan Archipelago (29°52'N. 122°50'O.)

Routes :

- 1 Over 5°16'N. 125°28'O. — over 6°00'N. 126°10'O. — Oostkust Mindanao — bewesten Clare Sh. naar 17°30'N. 124°08'O. — rechtstreeks (bewesten Iri Omote Jima en Hoa Pin Su) naar 29°52'N. 122°50'O.
- 1a Door Ruang Passage — beoosten Talaud Eilanden — over 6°00'N. 128°00'O. — over 10°00'N. 128°56'O. — rechtstreeks (tussen Sakishima Gr. door) koers naar 29°52'N. 122°50'O.
- 1b Door Ruang Passage — beoosten Talaud Eilanden — over 5°00'N. 129°00'O. — over 10°00'N. 130°38'O. — rechtstreeks (tussen Sakishima Gr. door) koers naar 29°52'N. 122°50'O.
- 2 Door Basilan Str. — over 8°05'N. 122°06'O. — Oostkust Sebu I. — San Bernardino Str. — rechtstreeks (bewesten Iri Omote Jima en Hoa Pin Su) koers naar 29°52'N. 122°50'O.
- 3 Door Basilan Str. — Cuyo East Pass — Apo Pass — Westkust Luzon — beoosten Formosa — naar 29°52'N. 122°50'O.
- 4 Door Basilan Str. — Cuyo East Pass — Apo Pass — Westkust Luzon — bewesten Formosa — over 23°29'N. 119°51'O. — naar 29°52'W. 122°50'O.

route	geografisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed	door het water	gecorr. voor windinvloed
1 ²⁾	1754	1773	1809	1782	1795	1792	1782	1798	1812
1a ¹⁾	1823	1816	1860	1821	1827	1820	1810	1811	1826
1b	1921	1888	1929	1900	1907	1879	1870	1915	1937
2 ²⁾³⁾	1825	1792	1817	1798	1806	1835	1829	1825	1842
3	1806	1775	1824	1742	1755	1773	1768	1787	1816
4	1817	1820	1868	1780	1799	1803	1793	1833	1861

De kortste afstand is, afhankelijk van de maand, volgens route 3 of route 1, maar aan route 3 zal de voorkeur moeten worden gegeven.

¹⁾ Op de route 1a is beoosten Mindanao het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar als „correctie voor stroominvloed” in rekening werd gebracht het derde deel van het bedrag van de stroominvloed onder de Mindanaokust; deze „correctie bij benadering” is vanzelfsprekend ook verwerkt in de „afstand gecorrigeerd voor windinvloed”.

²⁾ Op de routes 1 en 2 is beoosten Luzon het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar het bedrag aan „correctie voor stroominvloed” werd geschat, rekening houdende met de meer oostelijk beschikbare waarnemingen.

³⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

Op route 1 heeft men in alle maanden op de Oostkust van Mindanao een zware stroom tegen; om het nadeel daarvan te ontgaan, zou de route aldaar ver buiten de wal moeten worden genomen, waarmede echter voorzover uit de beschikbare waarnemingen volgt of valt af te leiden, de „afstand door het water” niet kleiner wordt (zie routes 1a en 1b). Op route 1 zijn ten dele geschatte stroomgegevens gebezigd (zie noot 2). Voorts heeft men in de wintermaanden op route 1 rekening te houden met het hoge percentage regenduur op de Oostkust van Mindanao (zie staatje op blz. 18); op de Oostkust van Samar moeten ongeveer gelijke percentages regenduur worden verwacht.

Voor navigatiebezwaren op route 2 tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16.

11a. Chusan Archipelago (29°52'N. 122°50'O.)—Menado (1°30'N. 124°50'O.)

Routes :

- 1 Bewesten Hoa Pin Su en Iri Omote Jima — over 17°30'N. 124°08'O. — bewesten Clare Sh. — Oostkust Mindanao — over 6°00'N. 126°10'O. — over 5°16'N. 125°28'O.
- 1a Tussen Sakishima Gr. door — over 10°00'N. 128°56'O. — over 6°00'N. 128°00'O. — beoosten Talaud Eilanden — door Ruang Passage.
- 2 Bewesten Hoa Pin Su en Iri Omote Jima — San Bernardino Str. — Oostkust Sebu I. — over 8°05'N. 122°06'O. — door Basilan Str.
- 3 Beoosten Formosa — Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo East Pass — door Basilan Str.
- 4 Bewesten Formosa — over 23°29'N. 119°51'O. — Westkust Luzon — Apo Pass — Cuyo East Pass — door Basilan Str.

route	geogra- fisch	Januari		April		Juli		October	
		door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed	door het water	gecorr. voor wind- invloed
1 ²⁾	1754	1735	1725	1726	1721	1716	1733	1710	1703
1a ¹⁾	1823	1830	1819	1825	1829	1826	1844	1835	1831
2 ²⁾ ³⁾	1825	1858	1852	1852	1847	1815	1829	1825	1816
3	1806	1837	1810	1870	1863	1839	1853	1825	1810
4	1817	1814	1788	1854	1844	1831	1846	1801	1783

¹⁾ Op de route 1a is beoosten Mindanao het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar als „correctie voor stroominvloed” in rekening werd gebracht het derde deel van het bedrag van de stroominvloed onder de Mindanaokust; deze „correctie bij benadering” is vanzelfsprekend ook verwerkt in de „afstand gecorrigeerd voor windinvloed”.

²⁾ Op de routes 1 en 2 is beoosten Luzon het aantal waarnemingen hoogst gering, waarom aldaar het bedrag aan „correctie voor stroominvloed” werd geschat, rekening houdende met de meer oostelijk beschikbare waarnemingen.

³⁾ Op het gedeelte der route tussen de Philippijnse Eilanden is in verband met het gering aantal beschikbare waarnemingen een correctie voor stroom- en windinvloed *niet* in rekening gebracht.

Route 1 is voor alle kwartalen, zowel „door het water” als „gecorrigeerd voor windinvloed” de kortste, waarbij het meeste profijt wordt getrokken voor de in alle maanden doorstaande zuidwaarts gerichte stroom op de Oostkust van Mindanao. Op deze route zijn ten dele geschatte stroomgegevens gebezigd (zie noot 2). In de wintermaanden is op de Oostkust van Mindanao het percentage regenduur hoog (zie staatje op blz. 18), terwijl op de Oostkust van Samar gelijke percentages regenduur moeten worden verwacht. Daarom zou het een punt van overweging kunnen uitmaken om in dat jaargetijde een route te kiezen gelegen tussen 1 en 1a, waarop dan de afstanden geschat worden kleiner te zijn dan op routes 2, 3 of 4.

Voor navigatiebezwaren op route 2 tussen de Philippijnse Eilanden, zie onder „5. Tandjong Mangkalihat—Miike”, blz. 16.

Voor de maanden, waarin met het oog op de kans op ontmoeting met een typhoon (zie typhoonbanenkaarten) een westelijker route verkieselijk zou worden geoordeeld, geeft bovenstaande opgave voorlichting met welk bedrag de afstand langs die routes wordt vergroot.

STORMWINDEN

In publicatie K.N.M.I. No. 115, atlas van de Chinese Zee, is de frequentie van stormwinden — windkracht 8 Beaufort en hoger — over de verschillende windrichtingen bij benadering uit de *windrozenkaarten* 13a—18a af te lezen, bij benadering omdat de tekening niet toelaat in de roos zeer kleine percentages uit te beelden. Het *juiste* bedrag van het percentage stormwind, onafhankelijk van de richting, is bovendien in die kaarten gegeven voor elk windrozenvak — normaal vijfgraadsvak.

Voorts zijn in de kaarten 43—48 van de atlas stormpercentages gegeven per ééngraadsvak, om de plaatsen, waar stormwind verwacht moet worden, beter begrensd te doen uitkomen.

De in de atlas gegeven stormpercentages omvatten de windkrachten 8 tot 12 Beaufort. Het feit kan zich voordoen, dat rekening valt te houden met het voorkomen van windkracht 9 en hoger, of 10 en hoger, enz. Ter voorlichting hiervan worden de navolgende gegevens verstrekt.

Windkrachten 9, 10, 11 en 12 Beaufort komen in het algemeen slechts sporadisch voor, zodat — zelfs voor de drukbevaren routes — het niet mogelijk is deze in de atlas in tekening uit te beelden. Daarom wordt in de hieronderstaande tabellen een differentiëring van het stormpercentage over de windkrachten 8 tot 12 gegeven voor een bepaald kustgedeelte of voor een traject tussen twee havens. De opgaven beperken zich tot de druk bevaren routes, omdat daarbuiten het aantal waarnemingen te gering is; de gegevens zijn berekend uit de waarnemingen van de windrozenvakken uit de kaarten 13a—18a voorzover die vakken enigszins belangrijk door de route worden gesneden ¹⁾.

Evenwel moet in het oog worden gehouden, dat overal waar volgens de typhoonbanenkaarten kans op ontmoeting met een typhoon bestaat, windkracht 12 kan voorkomen.

---

¹⁾ In het hoofd van elke tabel zijn die windrozenvakken, benoemd volgens de internationale Marsdenverdeling, aangegeven.

PERCENTAGE STORMWINDEN

Zeegedeelte: Zuidoostkust Annam (62b noord, 62b zuid)*

Aantal waar- nemingen	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
		485	604	626	551	489	496	511	507	518	577	686
Beaufort 8	1.2	1.0				0.2	0.2		0.4		0.9	1.4
9							0.2				0.4	0.2
10											0.1	
11												
12												
Totaal . . .	1.2	1.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.4	0.0	0.4	0.0	1.4	1.6

Route: Oostkust Annam (C. Batangan)—Hongkong (61c, 97a)*

Aantal waar- nemingen	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
		1722	1719	2086	1949	1984	2036	2261	2137	2127	2340	2367
Beaufort 8	0.5	0.3	0.2		0.1		0.3	0.1	0.2	0.9	1.6	0.2
9		0.1					0.6			0.1	0.5	
10							0.3				0.1	
11							0.1					
12												
Totaal . . .	0.5	0.4	0.2	0.0	0.1	0.0	1.3	0.1	0.2	1.0	2.2	0.2

Route: Luzon (Piedra Point)—Hongkong (61d, 97a)*

Aantal waar- nemingen	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
		1876	1712	1900	1851	1899	1756	2138	2126	2026	2470	2417
Beaufort 8	1.4	0.2	0.1	0.1	0.3	0.1	0.6	0.3	0.6	1.5	3.5	2.2
9					0.1		0.6	0.1	0.1	0.4	0.3	0.2
10							0.2			0.1		
11							0.1					
12												
Totaal . . .	1.4	0.2	0.1	0.1	0.4	0.1	1.5	0.4	0.7	2.0	3.8	2.4

Route: Hongkong—Shanghai (97b, 96c, 132a)*

Aantal waar- nemingen	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
		4191	3883	4447	4147	4491	4008	4165	4676	4698	5171	4915
Beaufort 8	1.6	0.9	0.8	0.3	0.1		0.6	0.4	0.7	1.9	2.8	1.8
9	0.1	0.1	0.1		0.1		0.3	0.3	0.2	0.5	0.4	0.2
10								0.1	0.1	0.2		
11												
12												
Totaal . . .	1.7	1.0	0.9	0.3	0.2	0.0	0.9	0.8	1.0	2.6	3.2	2.0

*) Zie Marsden-kaart in K.N.M.I. publ. No. 118a „Handleiding voor het verrichten van meteorologische waarnemingen op zee”.

Route : Shanghai—Golf van Pohai en Lian Tung (132a, 132c)*

Aantal waar- nemingen	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
	907	863	1149	973	1175	1043	825	1038	1226	1217	1253	1125
Beaufort 8	0.1	0.3	0.8			0.1	0.2	0.3	0.6		1.0	0.5
9	0.2	0.1	0.1					0.3	0.2		0.2	
10											0.2	
11												
12												
Totaal . . .	0.3	0.4	0.9	0.0	0.0	0.1	0.2	0.6	0.8	0.0	1.4	0.5

Route : Shanghai—Miike (132a, 132b)*

Aantal waar- nemingen	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
	1462	1355	1703	1608	1731	1590	1508	1791	1949	1783	1808	1681
Beaufort 8	0.9	1.1	1.1	0.3	0.1	0.4	0.3	0.7	1.4	0.2	1.4	0.9
9	0.1	0.2	0.5		0.1	0.1		0.4	0.5		0.1	0.2
10		0.4		0.1				0.1	0.1			
11												
12												
Totaal . . .	1.0	1.7	1.6	0.4	0.2	0.5	0.3	1.2	2.0	0.2	1.5	1.1

Zeegedeelte : Tussen Luzon en Oostkust Formosa (60c, 96a zuidoost)*

Aantal waar- nemingen	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
	559	387	416	388	305	273	302	382	445	315	430	510
Beaufort 8	4.8	3.1	5.5	1.5		0.4		2.4	0.7	2.5	4.4	6.1
9	0.4	0.8	0.5	0.3				1.3	0.9	0.3	2.1	2.9
10	0.4		0.2					1.6	0.9		0.7	1.2
11	0.2							0.5	0.4			0.2
12	0.7							0.3	0.2			
Totaal . . .	6.5	3.9	6.2	1.8	0.0	0.4	0.0	6.1	3.1	2.8	7.2	10.4

Route : Oostkust Formosa—van Diemenstraat (96d)*

Aantal waar- nemingen	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
	436	346	368	411	327	343	308	414	412	370	394	391
Beaufort 8	3.0	1.2	1.6	0.2	0.5			1.2	1.5	1.9	2.0	3.8
9		1.2				0.3		1.0	1.0	0.3	0.3	1.8
10						0.3		0.7	1.5			
11								0.2				
12												
Totaal . . .	3.0	2.4	1.6	0.2	0.5	0.6	0.0	3.1	4.0	2.2	2.3	5.6

*) Zie Marsden-kaart in K.N.M.I. publ. No. 118a „*Handleiding voor het verrichten van meteorologische waarnemingen op zee*”.

Zeegedeelte : Zuidkust Japan (131a zuidoost, 131b)*

Aantal waar- nemingen	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
	1215	1143	1387	1403	1150	1279	1266	1330	1423	1331	1292	1371
Beaufort 8	3.0	3.3	3.8	0.8	1.0	0.7	0.1	0.5	1.2	0.8	1.6	2.3
9	0.7	1.0	1.1	0.3	0.4		0.1	0.2	0.1	0.4	0.5	0.6
10	0.1	0.3	0.2	0.2				0.1	0.2			0.2
11		0.3										0.1
12												
Totaal . . .	3.8	4.9	5.1	1.3	1.4	0.7	0.2	0.8	1.5	1.2	2.1	3.2

Zeegedeelte : Oostkust Japan (onder de wal) ¹⁾ (130c, 166a zuidoost)*

Aantal waar- nemingen	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
	304	286	385	417	374	405	382	374	341	358	293	309
Beaufort 8	4.3	5.2	4.9	2.6	2.4	1.0		0.3	0.9	0.3	2.4	8.1
9	0.3	2.4	1.6	1.0	0.5	0.2			0.9	0.3	0.7	1.0
10		1.0		0.2	0.3					0.6	2.4	1.3
11												
12		0.3							0.3			
Totaal . . .	4.6	8.9	6.5	3.8	3.2	1.2	0.0	0.3	2.1	1.2	5.5	10.4

*) Zie Marsden-kaart in K.N.M.I. publ. No. 118a „Handleiding voor het verrichten van meteorologische waarnemingen op zee”.

¹⁾ Zoals in de atlas onder kaarten 43—48 vermeld staat, neemt het stormpercentage meer oostelijk benoorden de parallel van 33° N. in de wintermaanden snel toe, zodat het bijvoorbeeld op omstreeks 40° N., 160° O. op 20% of meer aan te nemen valt.

